

ÅRSPLAN 25/26

Prestmosen FUS barnehage

Prestmosen

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Årsplanen viser hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.37). Årsplanen beskriver hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek og glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den setter retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – i dag og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

- Våre metoder for å jobbe mot visjonen:
- Vi deltar i kompetanseutviklingen Barnet først.
- Fokus på fag og kompetanseheving i våre møter.
- Vi satser på relasjonsbygging og inkludering.
- Vi setter lek på agendaen og anerkjenner dens verdi.
- Vi verdsetter mangfold og barns medvirkning.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerene i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkeliggjøre visjonen.

Våre metoder for å jobbe i tråd med verdiene:

- Vi omsetter verdiene i praksis ved å være fysisk, psykisk og emosjonelt tilstedeværende.
- Vi synliggjør, anerkjenner og benytter hverandres styrker.
- Vi tør å utfordre oss selv.

Hovedmål:

- FUS barn har et positivt selvbilde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til "resten av livet", og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen
-

Våre metoder for å jobbe mot målene:

- Vi bruker målene aktivt i foreldresamarbeidet og jobber sammen for å sikre måloppnåelse.
- Vi satser på relasjonsbygging.
- Vi tilrettelegger for at barna skal få utløp for sin nysgjerrighet og utforskertrang.
- Vi møter barna med positivt fortegn og gir tilpasset støtte slik at de i størst mulig grad skal få mulighet til å få løst utfordringene sine selv.
- Vi snakker høyt om barnas individuelle styrker og roser de for den atferden vi vil se mer av.

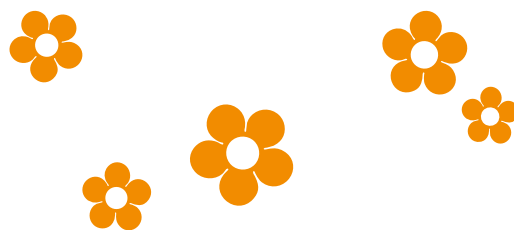

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Prestmosen FUS er en barnehage som eies av Trygge barnehager, driftes av FUS og består av et bygg med 5 avdelinger som ligger i gangavstand til Nannestad sentrum og Preståsen skole. Barnehagen åpnet dørene i 2007 og har plass til ca. 84 barn i alderen 0-6 år. Barnehagen er plassert i enden av Prestmosvegen og har et stort uteområde omkranset av skog med turstier og boligområder med lekeplasser og ballbinge. Alt vi har i vår nærhet er naturlige turmål som gir mulighet for variasjon og opplevelser. Gjennom våre satsingsområder «relasjoner, mangfold og inkludering» ser vi viktigheten av gode relasjoner og kommunikasjon for å kunne tilrettelegge for at barna skal utvikle seg til å bli den beste versjonen av seg selv. Leken og barndommens egenverdi er sentral for arbeidet vårt. Gjennom egenledelse har vi fokus på lekens verdi. Vi vet at det er gjennom lek barna utvikler seg og det er derfor vi prioriterer å leke med barna. Vi har fokus på barnas interesser og vil at barna skal kjenne på mestringsfølelse - hver dag! Hverdagen er fylt med lek, sang, latter og gode samtaler som er med på å bygge et positivt miljø som barna kan trives og utvikle seg i. Hos oss skal barnet føle seg sett og anerkjent for den de er, oppleve glede og tilhørighet i fellesskapet.

Prestmosen FUS barnehage AS

Adresse: Prestmosvegen 30
2030 Nannestad
Telefonnummer: 66 99 44 60
E-post: dl.prestmosen@bhg.no

Soria Moria 0-3 år
Eventyrkroken 0-3 år
Dovrefjell 3-4 år
Trollstua 3-4 år
Alvebo 5-6 år (skolestartere)

fus.no/prestmosen

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8)

Vårt syn på barn og barndom:

- Vi vet hvor viktige voksne er i barns liv, at vi er rollemodeller og vi tar vår rolle på alvor.
- Vi vet hvor viktige de første leveårene er. Vi vet hvor mye det påvirker resten av barns liv og deres evne til å delta aktivt i samfunnet.
- Vi ser på barn som kompetente individer som kan være med på å finne løsninger og skape innhold på lik linje som voksne.
- Vi legger til rette for at barna skal trives og kunne å skape relasjoner og danne vennskap.
- Vi tilrettelegger barnas fysiske miljø etter deres behov fordi vi vet at dette påvirker hvordan barna fungerer og utvikler seg.

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av»
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Våre metoder for å fremme demokrati:

- Vi er sensitive voksne som tilrettelegger for at barn, indirekte eller direkte, får innflytelse på innholdet i barnehagen uavhengig av språklige ferdigheter.
- Vi ser verdien i ulike meninger og perspektiver og ser viktigheten av å anerkjenne individenes opplevelser.
- Vi sikrer jevnlig dialog med foreldre slik at vi kan lytte til deres erfaringer og åpne opp for at de kan medvirke i hvordan barnehage tilbudet skal være.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

- Vi ser på mangfold som en ressurs i vårt pedagogiske arbeid og anerkjenner barna for den de er. Vi inspirerer og motiverer barna til å være stolte av seg selv og sin bakgrunn.
- Vi støtter og følger opp barna basert på deres kulturelle og individuelle forutsetninger.
- Vi motiverer barna til å se det positive i andre og belyser hvordan barna kan lære av andres styrker.
- Vi tilrettelegger for at barna skal få møte ulike kulturer og veileder barna slik at de kan øke sin kunnskap og forståelse av verden de lever i.

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet»
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

- Vi tilrettelegger for at alle skal ha like muligheter til å bli sett og hørt. Vi motiverer barna til å delta i fellesskap i alle aktiviteter vi har i barnehagen.
- Vi anerkjenner at det finnes flere sannheter og utforsker disse.
- Vi legger til rette for at barna skal få øve seg på demokratisk deltagelse.
- Vi har ansatte som er klare over sin påvirkning, både bevisst og ubevisst.

Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

- Vi motiverer og inspirerer barna til å tenke nytt og kreativt for å finne bedre løsninger på det som nå oppleves som normalt.
- Gjennomfører fast rusken og dugnad for å ta vare på barnehagen og nærmiljøet.
- Vi oppfordrer barna til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.
- Vi tilrettelegger for at barna skal få erfare hvordan det er å gi omsorg og ta vare på omgivelsene sine. Vi tar med barna ut for at de skal bli kjent med og lære å ta vare på naturen og dens mangfold. Barna skal oppleve en tilhørighet til naturen.
- Vi jobber for at barna skal ha en tanke om hvordan de kan tilfredsstille sine behov uten å ødelegge fremtidige barns muligheter til å få dekket sine.

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

- Våre barn er aktive i sin egen utviklingsprosess gjennom å reflektere sammen med de ansatte.
- Vi tilrettelegger for jevnlig mestring og tilhørighet.
- Vi anerkjenner barns følelser og støtter de i å håndtere de.
- Vi tilrettelegger for at barna skal være aktive i fysisk lek.
- Vi er bevisste på hvordan mattilbudet vårt påvirker barna og tilrettelegger for sunne matvaner som gir kropp og hjerne riktig næring.
- Vi har fokus på glede og at barnehagehverdagen skal være noe barna ser frem til.

[Link til handlingsplan for trygt og godt barnehagemiljø](#)

Mangfold og identitet i vår barnehage

I vår barnehage arbeider vi aktivt for å fremme barns identitetsutvikling og forståelse for mangfold. Vi ser på mangfold som en ressurs, og ønsker å skape en inkluderende barnehage hvor alle barn – uavhengig av bakgrunn, språk, kultur, religion, familieform eller funksjonsnivå – opplever tilhørighet og trygghet.

Rammeplanen løfter frem at “barnehagen skal fremme demokrati, likestilling og motarbeide alle former for diskriminering” (KD, 2017). Dette innebærer at vi som barnehage har et ansvar for å møte hvert enkelt barn med respekt for deres unike identitet, og støtte dem i å bli trygge på seg selv og sin egen bakgrunn. Samtidig skal barna få møte et mangfold av perspektiver, erfaringer og uttrykksformer.

Gjennom lek, hverdagsaktiviteter, temaarbeid og samtaler legger vi til rette for at barna utvikler: En positiv selvforståelse og trygghet i egen identitet Respekt og åpenhet for andres bakgrunn og levemåter Språklig og kulturelt mangfold som en naturlig del av fellesskapet

Vi bruker bøker, sanger, mat, fortellinger, bilder og høytidsmarkeringer for å synliggjøre ulike kulturer og livssyn. Foreldre og foresatte inviteres inn som ressurser i arbeidet, slik at barnas erfaringer hjemme kan bli verdsatt og videreført i barnehagehverdagen.

Barna lærer gjennom å oppleve. Derfor er det viktig for oss at de ser mangfold representert i både det fysiske miljøet og i samspill med voksne og andre barn. Personalet jobber kontinuerlig med å reflektere over egne holdninger, og være bevisste rollemodeller som viser respekt, nysgjerrighet og åpenhet i møte med forskjellighet.

Vettene (skolestarterne)

I Prestmosen FUS barnehage legger vi til rette for at barna skal oppleve **trygghet, tilhørighet og mestring** hver dag. Gjennom lek, læring og omsorg møter barna et varmt og inspirerende fellesskap der de får utvikle seg som unike individer sammen med andre.

Et sterkt fellesskap – familie og barnehage hånd i hånd

Vi vet at trygge relasjoner mellom barnehage og hjem gir barn et godt utgangspunkt for trivsel og utvikling. Derfor inviterer vi familien inn i barnehagehverdagen gjennom div arrangement. Her får familiene se hva barna opplever og lærer i hverdagen – og vi skaper felles minner sammen.

Vennskap og inkludering

Vennskap og fellesskap er grunnpilarer i vårt arbeid. Barna lærer å være gode venner, vise omsorg og ta vare på hverandre. Vi jobber aktivt med å forebygge utenforskap og mobbing, og fremmer verdier som respekt, samarbeid og fellesskapsfølelse i alt vi gjør.

Språk – nøkkelen til fellesskap og forståelse

Gjennom daglige samlinger, fortellinger, bruk av lyd bøker og figurer stimulerer vi barnas språk. Vi vet at språk utvikles best i meningsfulle situasjoner, og vi bruker varierte metoder for å støtte barnas begrepsforståelse, kommunikasjon og fortellerglede.

Rollemodeller – voksne med varme og humor

Hos oss møter barna voksne som er både **snille og tøysete** – som byr på seg selv, er til stede og engasjerte. Vi er bevisste på at vi er rollemodeller, og viser gjennom handling hvordan man er en god venn, hvordan man løser konflikter, og hvordan man er en del av et større fellesskap.

Samarbeid og sosial kompetanse

Gjennom lek og prosjekter lærer barna å samarbeide, lytte, vente på tur og bidra. Vi støtter dem i å bygge gode relasjoner, løse utfordringer og utvikle sosial kompetanse i trygge rammer.

Markering og kulturelt mangfold

Vi markerer bursdager, høytider og årstider – som jul, ramadan, påske, 17.mai og årstidsskifter. Disse markeringene bygger fellesskap, styrker barnas kulturforståelse og bidrar til at barna blir kjent med både egne og andres tradisjoner.

Fellesskap og mestring på scenen

Hver vår inviterer vi til **stjerneorkonserter**, hvor barna står på scenen og synger for familiene. Dette er en begivenhet vi gleder oss til hele året! Barna

øver sammen, velger sanger og opplever gleden ved å bidra i et større fellesskap. Konserten gir barna mestringsfølelse, styrker selvtilliten og gir minner for livet – både for store og små.

Nærmiljøet som læringsarena

Vi bruker nærmiljøet aktivt for å gi barna varierte erfaringer og ny kunnskap. Barna besøker blant annet bondegårder, biblioteket, sykehjem og svømmehall, og deltar i samarbeid med videregående skoler. Vi er en **livsgledebarnehage**, og arbeidet med å glede andre gir barna både innsikt og empati.

Overgang fra barnehage til skole

Vi jobber systematisk med å forberede barna på overgangen til skolen. De blir kjent med sine framtidige klassekamerater, besøker skole og SFO, og snakker mye om hva som venter. Slik bygger vi trygghet og forventning til det som skal komme.

Barns medvirkning – små stemmer med stor verdi

Barnas meninger og ideer er viktige hos oss. De får påvirke innholdet i samlinger, turmål, lekevalg og deler av årsplanen. Medvirkning gir barna eierskap til egen hverdag og bygger tro på egne valg og tanker.

Pedagogiske måltider – matglede og fellesskap

Måltidene i barnehagen er læringsarenaer for språk, matematikk, helse og sosialt samspill. Barna får være med å lage mat, dekke bord og gjøre det koselig rundt måltidet. Vi legger til rette for gode samtaler, sunne valg og fellesskap rundt bordet.

Undring og nysgjerrighet

Vi undrer oss sammen med barna – om store og små spørsmål. Når vi lærer om dyr som sau og ku, eller snakker om hvordan panting kan bli til en tur til Hunderfossen, knytter vi læring til virkeligheten. Barna opplever at de kan bidra og at de er med på å forme felles mål.

Å samle for en opplevelse

Hvert år samler skolestarterne pant som brukes til en **overraskelsestur** før skolestart. Dette gir barna innsikt i at små bidrag kan føre til store opplevelser – og turen er et høydepunkt som feirer barnehagetiden.

Identitet – høsttema for skolestartere

Hver høst jobber vi spesielt med temaet **identitet** sammen med skolestarterne. Gjennom prosjektet «**Hvem er jeg?**» får barna med seg en **identitetskoffert** hjem, som de fyller med gjenstander, bilder og minner som forteller noe om hvem de er. Når koffertene deles i gruppa, styrker det både barns selvbilde og fellesskapet – og gir en fin mulighet til å løfte frem mangfold, kultur og personlig historie.

Rosaruss, idrettsdag og helsefageksamen

Våre skolestartere får oppleve både rosaruss-feiring og deltakelse på idrettsdag arrangert av Nannestad VGS. De er også med på helsefagelevenes eksamen – ekte samarbeid og læring på tvers av alder og utdanningsnivå.

Et godt sted å være barn

I Prestmosen FUS barnehage er det godt å leke – både inne og ute. Her møter barna trygge voksne, gode venner, spennende materialer og en hverdag fylt med undring, humor og mestring. Vi ser stolte av å være en barnehage hvor hvert barn opplever at **jeg er viktig, jeg får være meg – og jeg hører til.**

Sunnere barn i Prestmosen

For barna er dette viktig:

- fokusere mer på å gå turer. Gå minst på tur to ganger i uka
- dele opp mer grønnsaker og spise til mat, både varmt måltid, og til fruktmåltider.
- Fokusere mer på hygiene. bruke samlinger og snakke om hvor viktig hygiene er i forhold til ett sunnere liv.
- ukens barn får være med å kutte opp frukt til ettermiddagsmåltidet.
- fokusere på hva som er bra og spise og ha i matpakken når vi går på tur
- gjøre måltidene til en rolig og god arena. Gi barna god tid og ett allsidig og rolig måltid

Barnet først og vårt verdigrunnlag i Prestmosen FUS barnehage

I Prestmosen FUS barnehage setter vi alltid barnet i sentrum. Alt vårt arbeid tar utgangspunkt i barnets

behov, interesser og utviklingsnivå. Vi møter barna med varme, nysgjerrighet og respekt, og ser relasjonen mellom barn og voksen som selve nøkkelen til trygghet, utvikling og læring. Vår praksis er forankret i FUS-kjeden sine verdier: Glødende, skapende og tilstedeværende – verdier som former hverdagen vår og styrer våre prioriteringer

• GLØDENDE:

Hos oss møter barna voksne som virkelig bryr seg. Vi smiler, ler og gleder oss over å være sammen med barna hver dag. Vi heier på dem – både når de tør noe nytt, og når de bare vil være seg selv. Vi har alltid et glimt i øyet, og er tydelige på en varm og trygg måte. Og vi prøver alltid å se verden slik barna ser den – med undring, fantasi og store følelser..

• SKAPENDE:

Vi legger til rette for kreativitet, lek og utforskning gjennom varierte aktiviteter og inspirerende lekemiljøer. Med nysgjerrighet og åpenhet kaster vi oss inn i barnas ideer, finner riktige verktøy og støtter dem i å utvide sin forståelse og horisont. Enten vi bygger hytter, maler med rare farger eller utforsker meitemark, er vi nysgjerrige sammen med dem. Vi legger til rette for at barna får bruke fantasien og kjenne at de kan, tør og får til – på sin måte.

• TILSTEDEVÆRENDE:

Vi sitter ikke bare og ser på – vi er med! Vi er på gulvet, i skogen, i lekekroken og ved matbordet – der barna er. Vi prioriterer samvær med barna og involverer dem i det vi gjør. Slik bygger vi sterke relasjoner og et trygt og omsorgsfullt miljø. Vi lytter, støtter, tøyser og trøster. Barna merker at vi er til stede med hele oss, og det gir trygghet og nærhet. Vi vet at det å bare være *sammen* – i både små og store øyeblikk – betyr alt.

Et syn på barn som kompetente mennesker

Vi tror på barns medfødte kompetanse og ønsker å gi dem rom til å være barn – til å leke, le, bli møkkete, klatre, falle og reise seg igjen. Gjennom trygghet, vennskap og mestring bygger barna selvtillit og mot, og vi legger grunnlaget for livslang læring. Hos oss i Prestmosen skal hvert barn få mulighet til å utvikle seg til den beste versjonen av seg selv.

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn utrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte:

Emosjonskompetanse handler om å identifisere og forstå egne følelser og håndtere frustrasjon. Det handler om å forhindre at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart, og ha kontroll over hvordan og når du uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: I emosjonsveiledning er de ansatte bevisst barnets følelser, er til stede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barnets følelser. De går inn i følelsen til barnet, og navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter de barnet i problemløsningen.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og læringssituasjoner. De ansatte etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for

å skape forutsigbarhet og trygghet, slik at barna kan engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: de ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger:

Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/

aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål - svar - sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og frem- og tilbake utvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til

BARNET FØRST!

svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Egenledelse i lek og læring: De ansatte støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting. De ansatte tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

Slik arbeider vi med Barnet først:

For å sikre at vi jobber etter det helhetlige systemet Barnet først setter vi temaet på agendaen til møtene våre jevnlig. Gjennom erfaringsdeling, veiledning, utarbeiding av metoder og refleksjon rundt det teoretiske passer vi på at kunnskapen alltid er til stede hos alle de ansatte.

I det daglige når vi jobber med barna så støtter vi hverandre i å sikre at barna får omsorg, har muligheten til å danne vennskap og opplever at de tilhører et fellesskap. Vi jobber sammen for å skape språkstimulerende miljøer hvor leken er i sentrum og det foregår mye kommunikasjon.

For å sikre at barna utvikler seg og har individuell progresjon kartlegger vi de med observasjonsverktøyene TRAS og ALLE MED ved behov. I tillegg til dette har vi utarbeidet en progresjonsplan hvor vi har satt noen forventninger til når det er anbefalt at de kan utvalgte handlinger.

[Link til progresjonsplan](#)

5. BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Våre metoder for å sikre barns medvirkning:

- Vi er bevisste på å tolke barnas signaler og kroppsspråk.
- Vi anerkjenner barna, er tilstedeværende og lytter.
- Vi er bevisste på barnas alder, modning og måte å uttrykke seg på.
- Vi er gode rollemodeller i veiledning av barna.
- Vi tar barnas forslag og ideer på alvor.
- Vi gjennomfører barnesamtaler.
- Vi har fleksible planer med rom for endring.
- Vi gir barna frihet under ansvar slik at de kan påvirke egen hverdag innenfor trygge rammer

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Våre metoder for å skape et godt foreldresamarbeid:

- Oppstartssamtale i forbindelse med tilvenning.
- Utviklingssamtaler minst 2 ganger i året.
- Intern metodeplan for hvordan vi sikrer godt samarbeid i levere- og hentesituasjoner.
- Digitale undersøkelser der foreldrene får medvirke i endringer som skal skje.
- Foreldrenes opplevelser er verdifulle og skal brukes til å forbedre innholdet i barnehagen.
- Lav terskel for å ringe foreldrene og drøfte opplevelser sammen

Samarbeid med andre instanser:

- Tett samarbeid med PP-tjenesten (Pedagogisk-psykologisk tjeneste) for å tilrettelegge for barn som har behov utenfor det allmennpedagogiske tilbudet.
- Vi samarbeider med logopedtjenesten i situasjoner hvor barnet har språklige utfordringer.
- Vi samarbeider med BUP (Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) i tilfeller hvor det foreligger en psykisk lidelse hos barnet eller i nære relasjoner.
- Nannestad helsestasjon (Familiesenteret) er en samarbeidspartner vi bruker dersom familien eller noen i nær relasjon til barnet går igjennom en utfordring de trenger veiledning på.
- Barnevernet samarbeider vi med for å sikre at barnets livssituasjon er trygg og gir barnet muligheten for å utvikle seg på best mulig måte.

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en trygg og god tilvenning:

- Sette av god tid til tilvenning for alle barn.
- Gi foresatte informasjon og kjennskap til barnehagen i god tid før oppstart og tilvenning.
- Invitere til besøk i barnehagen før oppstart og tilby hjemmebesøk.
- Ha en tilknytningsperson ved oppstart.
- Ha tett dialog med barnas foreldre.
- Gjennomføre oppstartsamtale med foreldrene.

[Link til 'standard for tilvenning'](#)

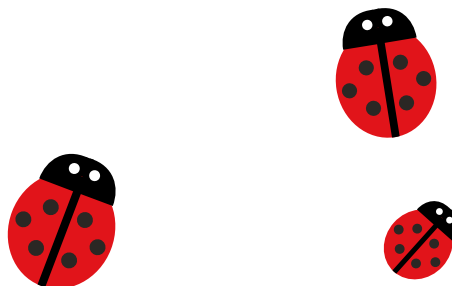
Overganger innad i barnehagen

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

- Foreldrene medvirker i byttet av avdeling.
- Ansatte på den nye avdelingen blir kjent med barnet gjennom besøk i før et eventuelt bytte.
- Besøkene evalueres for å se om overgangen bør finne sted.
- Overgangen evalueres etter at den er gjennomført.

Overgang mellom barnehage til skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang til skolen:

- Jevnlige samarbeidsmøter med skolen.
- Besøksdager der skolestarterne får besøke skolen og SFO.
- Besøksdag der skolen får besøke barnehagen.
- Overgangssamtaler med skolen for å sikre at skolestarterne får tilpasset undervisningen etter sine behov.
- Skolestarterne er jevnlig samlet i løpet av en uke for å jobbe med skoleforberedende aktiviteter.
- Vi tilpasser rammene barna har i barnehagen slik at de får oppleve lignende rammer som de får på skolen. F. eks større frihet og mer ansvar innenfor trygge rammer.
- Samarbeid med skolestarterne fra andre lokale barnehager.
- Samarbeid med den lokale videregående skolen.

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: «en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid.» Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon:

- Vi reflekterer og evaluerer innholdet i barnehagen og våre metoder for å finne ut hvordan vi kan øke kvaliteten.
- Alle ansatte medvirker i utarbeidelsen av innhold og metoder.
- Ansatte kurses gjennom FUS skolen, med faglig oppdatering basert på fersk forskning i regi av landets ledende innen pedagogiske fag.
- Vi deler kunnskap og erfaring med hverandre for å heve personalgruppens kompetansenivå.
- Vi er åpne for nye idéer og metoder som gjør at vi kan gjennomføre ting på en annen måte og å sikre enda høyere kvalitet.
- Vi holder oss oppdatert på det nyeste innen forskning.

Planlegging

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Våre metoder for planlegging:

- Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og utviklingsnivå når vi planlegger innholdet i barnehagen for å sikre motivasjon og engasjement.
- Vi planlegger for at barna skal oppleve mestringfølelse så ofte som mulig.
- Våre planer dokumenteres for å vise at vi realiserer rammeplanens innhold og er utgangspunktet for refleksjoner og evalueringer.
- Planlegging baseres på observasjon, dokumentasjon og samtaler med barn, ansatte og foreldre.

Vurdering

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering:

- Vi bruker observasjonsverktøyet CLASS for å måle kvaliteten på samspillet mellom barn og voksne i barnehagen.
- Vi bruker barnesamtaler, systematisk- og løpende observasjoner som grunnlag for å vurdere barnas trivsel og det pedagogiske arbeidet.
- Vi kartlegger og vurderer barnas utvikling med TRAS og ALLE MED. Som igjen gir grunnlag for videre vurdering av det pedagogiske arbeidet.
- Vi deltar på den årlige foreldreundersøkelsen gjennom Utdanningsdirektoratet.
- Vi gjennomfører medarbeiderundersøkelser jevnlig.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metoder for dokumentasjon:

- Vi tar bilder i hverdagen som legges ut på MyKid der foreldrene kan se innholdet i barnehagen.
- Vi deler informasjonsskriv med foreldrene jevnlig der vi dokumenterer innhold på avdelingen og progresjonen mot satte mål.
- Det fysiske materialet som barna bruker til å skape stilles ut for å dokumentere innhold og individuell progresjon.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- Vi tilpasser innholdet i barnehagen og våre pedagogiske metoder etter barnets behov. Dette kan bestå av rutinemessige endringer, gruppesammensetninger, hvordan ansatte interagerer med barnet eller endringer i det fysiske miljøet.
- Vi ser viktigheten av å planlegge for modning og utvikling fremfor barnets alder. Barn utvikler seg i ulikt tempo og det er viktig å kunne skape aktiviteter der alle barna kan delta med sine individuelle fysiske, mentale og sosiale ferdigheter.
- Vi har et aktivt ressursteam som diskuterer barn og grupperes progresjon før det vedtas spesialpedagogikk og lager strategier/tiltak som skal sikre at de får best mulig utbytte av det allmennpedagogiske tilbudet.
- Vi tar i bruk spesialpedagogiske tiltak i det allmennpedagogiske for å støtte opp under alle barns utvikling. Dette tilrettelegger for at barn med behov for spesialpedagogikk kan ta del i det allmennpedagogiske og sikre at de føler seg inkludert.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

Våre metoder for å ivareta rammeplanens hensikt med fagområdene:

[Link til progresjonsplan](#)

